Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 20-го ЛИПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 20, 1978 No. 162. VOL. LXXXV.

Заповідають торжествене благословення нової церкви св. Володимира в Ютиці

Новозбудований храм св. Володимира Великого в Ютиці, Н. Й. Храм проєктував архітект інж. Аполінарій Осадца

Ютика, Н. Й. — Неділя 30-го липня — день благословення нової церкви — буде пам'ятним днем для української громади в Ютиці і сусідніх парафій. Дата цих врочистостей обрана спеціяльно на цей день, у якому Українська Католицька Церква обходить празник рівноапостола князя Руси-України св. Володимира Великого.

Акту благословення новозбудованого храму в Ютиці довершить Владика Василь Лостен, єпископ Стемфорду, в співслуженні з духовними отцями Української Католицької Церкви. Свою участь також зголосили священики латинського обряду, чільні представники української спільноти, як також представники американських властей.

Врочистості розпічнуться у неділю, 30-го липня, о год. 4:15 процесійним походом до нової церкви з-під парафіяльного дому при 296 Дженесі вул., відтак відбудеться благословення храму зізовні, під час якого відчитають Грамоту, що її опісля покладуть у наріжний камінь; у середині храму відбудеться благословення престолу, чаші і нутра церкви. О год. 5-ій відправиться Архиєрейська Служба Божа; проповідуватиме Владика Лостен. О год. 7:30 відбудеться бенкет у власній авдиторії біля церкви; його попередить мистецька програма.

У зв'язку з недалекою вже датою благословення ютицької церкви св. Володимира, її парафіяни висловлюють подяку всім, хто прийшов їм з матеріяльною допомогою під час побудови цього храму. Проте, хоча будова цього храму вже скінчена, церкву ще треба прикрасити внутрі, сплатити і гіпотечну позичку. Тому Комітет цієї будови знову закликає людей доброї волі — згадати їхню парафію молитвами, а якщо можливо, то й допомогти їй фінансово.

З нагоди благословення ютицького храму, що його побудував інж. архітект Аполінарій Осадца, Управа Церковного Комітету видала 112-сторінкову „Пропам'ятну книгу" великого формату. У ній обома мовами, українською та англійською, подано історію ютицької парафії та зокрема по-англійськи написано дещо про Україну, історію її Церкви та її лихоліття. У книзі також поміщено прізвища фундаторів — членів цієї парафії і всіх жертводавців, які будь-чим причинилися до побудови тієї церкви. Цю книгу можна буде набути під час акту благословення або в парафіяльному уряді після врочистостей.

Зголошення на бенкет, які конечно висилати найскоріше, бо в авдиторії є тільки триста місць, треба спрямовувати на адресу: Ukrainian Catholic Church of Saint Volodymyr the Great, 296 Genesee Street, Utica, N. J. 13502.

Крім бенкету, можна буде прохарчуватись у відкритій кухні для гостей до год. 4 по полудні.

ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СХВАЛИЛА ТАКОЖ ЗАХОДИ ПРОТИ МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ

Бонн. — Як уже інформовано, учасники дводенної вершинної економічної конференції 7-ох індустріялізованих держав вільного світу: ЗСА, Британії, Франції, Західньої Німеччини, Італії, Канади та Японії, яка відбулася в цій столиці Західньої Німеччини, схвалили ряд заходів, які мають на меті запобігти інфляції та рецесії, запевнити більш справедливі торговельні відносини між тими країнами, які досі мали дефіцити на відтинку міжнародної торгівлі, зокрема ЗСА, і тими державами, які мали торговельні надвишки, спеціяльно Німеччина і Японія, як теж піднести вартість американського доляра на міжнародних ринках різними способами, між ними ощаджуванням пального в Америці шляхом піднесення цін на американські нафтові продукти та зменшенням імпортів нафтової ропи. Тоді, коли президент Джіммі Картер зобов'язав Америку відносно якнайшвидшого введення в життя згаданих пропозицій щодо енергетичних справ, то лідери Японії та Західньої Німеччини обіцяли приспішити економічний розвиток у їхніх країнах, що повинно спричинитися до збільшення імпортів різних продуктів із ЗСА та інших країн вільного світу, як теж зобов'язалися зменшити свої експорти.

Президент Картер, французький президент Валері Жіскар д'Естен, західньонімецький канцлер Гельмут Шмідт, британський прем'єр Джеймс Каллаген, канадський прем'єр П'єр Трудо, італійський прем'єр Джуліо Андреотті, японський прем'єр Такео Фукуда і президент екзекутиви Европейського Спільного Ринку, Рой Дженкінс, у спільному комунікаті та в приватних розмовах висловили вдоволення з висліду вершинної конференції, вказуючи, що боннська конференція намітила „більш реалістичні цілі", ніж минулорічна, яка відбулася в Лондоні, і що пощастило дійти до більш компромісових розв'язок, ніж передбачувалося.

Учасники тієї вершинної економічної конференції схвалили теж заходи для поборення міжнародного тероризму, які, на думку коментаторів, можуть мати більший успіх ніж резолюції Об'єднаних Націй в тій справі, які засуджують тероризм, але не встановляють дійсно ефективних протизаходів. Лідери 7-ох індустріялізованих держав вирішили, що припинять полети своїх пасажирських літаків до країн, які дають притулок терористам, або підтримують їхню діяльність, і не дозволять літакам з тих країн осідати на летовищах згаданих 7-ох індустріяльних потуг. З уваги на те, що ці індустріяльні потуги до великої міри домінують в ділянці повітряних ліній, коментатори вважають, що їхні заходи проти таких держав, як Альжирія та Лівія, які часто дають притулок різним терористам, увінчаються успіхами. Учасники конференції закликають всі інші держави світу включитися в цю антитерористичну акцію.

Сенатор Нанн критикує уряд за неефективну оборонну політику

Варнер, Джорджія. — Демократичний сенатор Сем Нанн із Джорджії, впливовий член Сенатської комісії для справ збройних сил, у понеділок, 17-го липня, гостро скритикував уряд президента Картера за „неефективну оборонну політику", заявляючи, що в час, коли Совєтський Союз протягом останніх кількох років розбудував 8 родів нових міжконтинентальних балістичних ракет, ЗСА спромоглися розбудувати тільки два типи нових ракет. Крім того, Совєтський Союз видає два рази стільки як ЗСА на стратегічну зброю — заявив сен. Нанн у промові на базі військового летунства, додаючи, що Москва протягом останніх кількох років значно збільшила і скріпила свої піхотинні військові частини, змодернізувала і збільшила танкові з'єднання, перетворила слабу оборонну військову фльоту в сильну офензивну фльоту, як теж значно підсилила своє військове летунство.

Сен. Нанн вважає, що Білий Дім допустив до того, що дозволяє переговорам із СССР щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) „вирішувати нашу оборонну політику", а натомість Москва поступає правильніше, бо раніше вирішує свої військові потреби, а щойно на підставі цих рішень займає становище щодо окремих аспектів САЛТ II. Якщо це продовжуватиметься, то Совєтський Союз в близькому майбутньому може здобути військову перевагу над Америкою — заявив сен. Нанн.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ШИРОКУ НАУКОВУ Й ТЕХНІЧНУ ВИМІНУ МІЖ ЗСА І КИТАЄМ

Вашінгтон. — Дорадники президента Картера в справі науки і технології, які тількищо повернулись з офіційної візити в Китайській Народній Республіці, поділилися своїми враженнями з кореспондентами з цієї, на їх думку, дуже важливої подорожі, яка може започаткувати нову добу співпраці між З'єднаними Стейтами Америки і Китаєм та розвинутись у велику торгівлю між обома країнами. Така торговельна співпраця, на думку урядової делегації і речників Державного департаменту, може розпочатись ще навіть перед офіційним нав'язанням дипломатичних зносин між Вашінгтоном і Пекіном. Надію на таку співпрацю висловив голова науково-технічної делегації і особистий дорадник Президента в справі науки і технології д-р Френк Пресс на короткій пресовій конференції в понеділок, 17-го липня, після повороту з Пекіну. Поїздка першої урядової делегації ЗСА була, на думку учасників, чи не першим безпосереднім зв'язком між американськими і китайськими науково-технічними установами, бо раніше китайці співпрацювали з декількома установами ЗСА тільки на приватній базі і така співпраця не мала жадної зобов'язуючої вартости. Д-р Ф. Пресс відмітив, що нові китайські керівники дуже зацікавлені такою співпрацею з урядом ЗСА, бо китайський промисел дуже тяжко пошкоджений так званою культурною революцією і потребує західньої технології для відбудови свого господарського життя. Китайці,

— каже Пресс, — також зацікавлені виміною студентів і науковців, спільними дослідами тощо. Місія делегації ЗСА започаткувала, на думку д-ра Пресса, поважну співпрацю між ЗСА і КНР може вже навіть у найближчому майбутньому. Він, очевидно, категорично відкинув совєтські натяки, що Білий Дім намагається розгравати китайську карту проти Совєтського Союзу і тим самим погіршувати американсько-совєтські відносини. Пресс відмітив, що ЗСА вже віддавна співпрацюють в ділянці науки і технології з СССР й іншими комуністичними країнами. Подібна делегація мала від'їхати також до Совєтського Союзу, але президент Картер відкликав її з огляду на політичні процеси в СССР і засуди дисидентів.

В Москві помер Фйодор Д. Кулаков, передбачуваний наступник Брежнєва

Москва. — Дейвід К. Шіплер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі, інформує, що в Москві помер на розрив серця на 60-му році життя Фйодор Д. Кулаков, член 14-членного Політбюра, передбачуваний багатьма аналітиками і політичними спостерігачами, як можливий наступник Леоніда І. Брежнєва на пості генерального секретаря ЦК КПСС. Згідно з повідомленням совєтського аґентства ТАСС,

Кулаков помер у неділю, 16-го липня ц. р., на удар серця, який наступив після тяжкаго запалення легенів. Кулаков був одним з видатних спеціялістів сільського господарства СССР і улюбленцем Брежнєва, який старався при кожній нагоді повищувати його на партійних становищах. Між іншим, Кулаков очолював совєтську делеґацію на конґресі юґославської Компартії, який відбувся минулого місяця, і це також в політичних московських кругах вважалося за вислів довір'я до нього з боку Політбюра, бо Юґославія є незалежною від совєтського бльоку державою і туди совєтські верховоди висилають тільки досвідчених і дуже зрівноважених політиків, до яких зараховувався також Кулаков. Кулаков, росіянин з походження, народився 4-го лютого 1918 року в Курську. Свою партійну ка'єру він почав в 1940 р., вступивши в члени Компартії. За владування Нікіти Хрущова Кулаков одержав своє перше становище в Москві і був найменований заступником міністра сільського господарства Російської СФСР, одної з найбільших 15-ох республік Совєтського Союзу. Після упадку Хрущова Кулаков був найменований на першого секретаря ЦК, відповідального в Політбюро за сільське господарство.

На думку політичних спостерігачів, смерть Кулакова прочистила тепер шлях для трьох інших можливих наступників Брежнєва, а саме: 71-річного Андрея А. Кіріленка, 55-річного Ґригорія В. Романова і 63-річного Віктора В. Ґрішіна.

АВІТАЛЬ ЩАРАНСЬКА ПРОДОВЖУЄ СВОЮ АКЦІЮ В ОБОРОНІ ЇЇ ЗАСУДЖЕНОГО МУЖА

Авіталь Щаранська з віцепрезидентом Волтером Мондейлем під час зустрічі в Білому Домі.

Вашінґтон. — Авіталь Щаранська, дружина совєтського дисидента Анатолія Щаранського, якого совєтський суд в Москві засудив минулого тижня на 13 років тяжких робіт в концтаборах СССР за „зраду батьківщини", закликала в понеділок, 17-го липня ц. р., американських законодавців до більш конкретних акцій в обороні її мужа. „Можливо, Совєтський Союз не розуміє самих слів, — заявила пані Щаранська у виступі на Капітолю, де вона зустрілася з групою конґресменів після успішної авдієнції у віцепризидента Волтера Мондейля в Білому Домі, — тому тепер прийшла на нас черга діяти, бо до наших акцій за кордоном приглядається цілий світ". Вона перестерігала членів Конґресу кажучи, що тепер „дуже багато залежить від вас, чи люди в Совєтському Союзі одержать полегшу, чи повториться там катастрофа з-перед 40 років". Щаранська правдоподібно натякала на масові політичні процеси за сталінських часів. Конґресмен Роберт Драйнен, демократ з Массачусетс, голова адгок-Комітету, який займається звільненням Щаранського з ув'язнення, заявив на зустрічі з Щаранською, що найбільш ефективною акцією З'єднаних Стейтів Америки було б відкликання американської участи у світовій Олімпіяді, яка відбудеться в 1980 році в Москві.

Авіталь Щаранську, яка говорила через перекладача помимо того, що дещо знає англійську мову, прийняли дуже тепло 50 конґресменів, які зібралися в бюрі конґресмена Драйнена на свою сесію. Не зважаючи на те, що зустріч була запланована, як пресова конференція, однак після виступу Щаранської ніхто не ставив жадних питань, натомість конґресмени радо фотографувались із Щаранською. Після сесії Щаранська зустрінулась коротко з кореспондентами на коридорі в Капітолю і заявила їм, що їй нічого не відомо про спекулятивні поголоски, що, мовляв, її мужа можуть виміняти за засуджених совєтських шпигунів в Америці. „Ви мусите зрозуміти, — заявила Щаранська, — що він не є шпигуном, але як це станеться, я буду щаслива. Все, що я тепер думаю, то здобути для нього волю за всяку ціну".

На запит, які саме акції Конгрес ЗСА міг би поробити, щоб застосувати тиск на уряд СССР, Щаранська відмовилась відповідати. „Я не є політиком, — заявила вона, — але ідея відтягнення американських атлетів з Олімпіяди є доброю". Щаранська зустрілася також опісля з високими урядовцями Державного департаменту, а у вівторок від'їхала до Барклі коледжу в Каліфорнії для ведення дальших акцій в користь свого мужа.

В той час, як пані Щаранська апелювала до американських законодавців за поміччю для Анатолія Щаранського, — пише нюаркський щоденник „Ди Стар Леджер" з 18-го липня ц. р., — у провінційному містечку Городня розпочався суд над українським активістом на відтинку національних і людських прав і членом Української Гельсінкської Групи Левком Лук'яненком що свідчить про намагання Кремля за всяку ціну зламати дисидентський рух і роботу Груп нагляду за виконанням Гельсінкської угоди в Совєтському Союзі.

ФІЛЬМ З ЖИТТЯ ГЕН. П. ГРИГОРЕНКА НА ТЕЛЕБАЧЕННІ

Ню Йорк. У програмі телебачення на четвер, 20-го липня, подано, що того дня в год. 8-ій вечора на телебаченні на едукаційній струї — каналі 13 буде показаний фільм з життя генерала Петра Григоренка. В програмовому повідомленні дослівно сказано: „ЛЮДИНА, ЯКА НЕ БУДЕ МОВЧАТИ. Історія життя генерала Петра Григоренка, який вважає, що російський уряд зрадив принципи комунізму".

Андрій Добрянський і Володимир Гентіш були атракцією культурно-розвагової імпрези минулої суботи

Союзівка. — Бас-баритон Метрополітальної Опери Андрій Добрянський і гуморист-піяніст Володимир Гентіш виступили з успіхом на цій оселі УНСоюзу минулої суботи, 15-го липня, в третій з черги культурно-розваговій програмі літнього вакаційного сезону. Помимо загрози дощу, залю павільйону „Веселка" майже вщерть виповнили гості і відвідувачі, щедро оплескуючи виступи цих двох передових українських мистців.

У першій частині програми А. Добрянський виконав чотири пісні: „Стоїть явір над водою", аранжеровки Гулака-Артемовського і Степового „Зацвіла в долині" (сл. Т. Шевченка), „Не на шовкових пелюстках" (сл. Галини Комарівни) і „Степ" (сл. Чернявського). В заключній частині програми соліст виконав арію з опери „Бронзовий кінь" французького композитора Д'Обера, „Пастернак" Стеценка, „Сніжок іде" Лятошинського і на наддаток нову ліричну композицію Веселовського до слів Сосюри. Фортепіяновий акомпаньямент був в руках молодої талановитої піяністки Дозі Сиґіди.

Середню частину програми, що її вправно вела Аня Дидик, В. Гентіш, забавляючи гостей, заповнив музичними загадками, гумористичними монологами і куплетами про недавню Конвенцію УНСоюзу, Союзівку, її управителя В. Кваса, тощо.

В перерві А. Дидик відмітила надходячий Тиждень Поневолених Націй, відчитуючи проклямацію президента Картера та пригадуючи про конечність постійного наголошування руху спротиву в Україні, його переслідуваних діячів та змагання українського народу до волі і незалежности.

Після програми відбулася забава на терасі павільйону при звуках оркестри Союзівки з вокалісткою Оксаною Борбич-Кордуб

(Продовження на стор. 3-ій)

В ЛІТНІХ КУРСАХ УКРАЇНІСТИКИ В ГАРВАРДІ БЕРЕ УЧАСТЬ РЕКОРДОВЕ ЧИСЛО СТУДЕНТІВ

Студенти україністики в цьогорічній Гарвардській Літній Школі

(Фото: Таня Михайлишин-Д'Авіньйон)

Кембридж (О. К.). — Цьогорічна Літня Школа в Гарварді, яка вже вдруге, завдяки співпраці Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету і Фонду Катедр Українознавства, дає стипендії на студії україністики усім студентам літніх курсів, зібрала рекордове число студентів, бо аж 174, на 45 більше, як минулого року. В тому числі є 116 жінок, 58 чоловіків різного віку, від середніх років до наймолодших 17-тилітніх, випускників середніх шкіл. Цікаво відмітити, що між ними є 13 не-українців, в тому здається найцікавішими є Аяно Ґетачев із Етіопії і негр Форест Телліс із ЗСА. Перший, студент політичних наук, зацікавлений історією України під совєтською окупацією, бо його батьківщина сьогодні є в сфері тиску Совєтського Союзу. Другий — спеціялізується у слов'янських мовах, знає вже російську та польську мови, а тепер хоче вивчати українську.

Не менше цікавим феноменом є українська родина, що приїхала до Кембриджу своїм мешкальним автом, в ньому живе, та всі, батьки і діти, ходять на курси.

Усі студенти, що приїхали з багатьох стейтів ЗСА та Канади (також є один студент з Англії) є поділені на три курси: історії, літератури й мови. Курс мови

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мама Кудірки виступила в обороні засудженого литовського дисидента

Ню Йорк. — Мама литовського моряка Сімаса Кудірки, який намагався втекти із Совєтського Союзу скочивши з совєтського корабля в море у прибережних водах Массачусетс, але опісля був силою переданий совєтам і відсидів деякийсь час в концтаборі, виступила в обороні недавно засудженого литовського патріота, члена Гельсінкської Групи Віктораса Петкуса, якого совєтський суд засудив минулого тижня на 10 років концтаборів і 5 років заслання за антисовєтську пропаганду. Марія Сулскіс заявила кореспондентам, що вона має викиди совісти і не буде спокійною, поки не діб'ється якоїсь допомоги для Петкуса, бо він свого часу рятував її сина Сімаса, який також був засуджений совєтським судом на 10 років каторги на Сибірі. Пані Сулскіс вестиме оборонну кампанію з поміччю молодих литовок, листів до редакцій американських газет та іншими засобами. Вона свідома того, що засуди Анатолія Щаранського і Александра Ґінсбурга були сильно розголошені на Заході, бо вони були відомі особи, натомість Петкуса згадували тільки у пов'язанні з московським і калузьким судом, хоч Петкус був засуджений на найвищий вимір кари. Марія Сулскіс, якій минуло 72 роки життя, думає, що преса дуже багато допомагає дисидентам, коли розголошує їхню справу і мобілізує публічну опінію на Заході, з якою мусять числитися совєтські верховоди.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шкідлива співпраця

Недавно американські засоби масової інформації повідомили, що в ЗСА та Советському Союзі розпочалася підготова до чергових спільних полетів американських астронавтів і советських космонавтів, подібних до полету, який відбувся в липні 1975-го року. Хоча переговори із советськими властями щодо цих полетів ще не закінчилися, то речники Крайового Аеронавтичного і Космічного Управління (НАСА) вже тепер вважають, що спільні полети напевно відбудуться на початку 1980-их років і що співпраця ЗСА і Советського Союзу не буде обмежена до спільних полетів в орбіті Землі, а включатиме спільні полети на космічній станції-лябораторії, спільні медичні досліди в космосі і на Землі тощо.

Співпраця між країни світу в різних ділянках побажана, але таку співпрацю в космосі можна б вітати тільки тоді, якщо партнером ЗСА був би хтось інший, а не підступний рабовласницький Советський Союз, диктаторський режим якого розпочав нову хвилю судових розправ над оборонцями прав людини.

Існують ще й інші причини, чому Америка не повинна погоджуватися на спільні полети та взагалі космічні досліди зі Советським Союзом. Приглянувшись до наслідків попереднього спільного полету американських астронавтів і советських космонавтів, можна з певністю твердити, що і майбутні спільні полети та досліди принесли б більше користи Советському Союзові, ніж Америці, як теж можна передбачити, що така співпраця щодо дослідження космосу вийшла б на некористь цілого вільного світу.

Вже під час підготови до спільного полету в 1975-му році, як і протягом самого полету, Советський Союз, який опинився дуже позаду Америки у майже всіх ділянках космічних дослідів, одержав дуже багато технологічного знання, випрацьованого американськими науковцями протягом довгих років, що коштувало Америці великі суми грошей. Советський Союз в 1975-му році одержав це технологічне знання цілком безкоштовно. Такі і подібні вартісні подарунки одержить Советський Союз з усіх майбутніх спільних полетів і спільних космічних дослідів.

В додатку, дальша співпраця ЗСА із Советським Союзом у космосі може витворити у багатьох людей світу помилкове враження, що СССР нібито є на тому самому рівні з Америкою в ділянці космічних дослідів. Не зважаючи на те, що советські космонавти недавно встановили часовий рекорд щодо перебування в космосі, то — як це підкреслюють американські науковці, — цей часовий рекорд нічого не значить, бо якщо Америці залежало б на такому рекорді, то американські астронавти без більшого зусилля могли б побити всі рекорди советських космонавтів. Не має більшого значення й те, що зі советськими космонавтами перебували в космічних просторах польський і чеський космонавти. З американськими астронавтами вже давно могли літати на космічних кораблях громадяни будь-якої країни в світі, але Америка воліла не застосовувати таких дешевих пропагандивнитх заходів, якими користується Москва. Як уже згадано, Советський Союз опинився дуже позаду ЗСА щодо космічних дослідів. Для прикладу згадати б, що американські астронавти вже кількакратно осідали на Місяці, а советські космонавти там ще зовсім не були. Значить, майбутні спільні космічні полети і досліди також можуть спричинитися до помилкового враження, що ЗСА і СССР — це рівнорядні партнери і до підсилення советської пропаганди про нібито ,,передову'' советську науку і технологію.

Отже, можна з певністю твердити, що співпраця Америки із Советським Союзом в ділянці дослідів космосу дуже корисна для СССР і вже тим самим шкідлива для ЗСА. Тому американський уряд і Крайове Аеронавтичне й Космічне Управління повинні поважно розглянути справу, заки остаточно погодяться на дальші спільні полети та інші спільні космічні досліди зі зовєтськими обманцями.

М. Мельник

НАЙБІЛЬШ ОСНОВНИЙ ЖЕСТ

Софія Наумович подала у ,,Свободі'' з 24 березня ц. р., що дружина Юрка Шухевича, Оксана Потапенко, залишилась сама-одна з дитиною після арешту її чоловіка ,,й не мала засобів, щоб поїхати його відвідати у Сибірі. Проте, на готовість Ґорбаневської, яка завідувала фондом Солженіцина, щоб їй допомогти грішми, дружина Шухевича відмовилась від цього і грошей не прийняла''.

Чому не прийняти грошей від таких росіян, як Солженіцин? Чому не боротись за людські права в СССР разом з росіянами? Чому не боротись з білими росіянами за повалення комуністичної диктатури в Москві? Чому така велика кількість українців каже, що це добре так робити, а друга частина українців каже, що це зле?

Відповіді на того роду питання без сумніву допомагають у вияснені того цікавого феномену, що така велика українська нація досі не зуміла створити спільного фронту для того, щоб визволитись з-під панування росіян. Чому так мало людей підтримувало Мазепу? Чому треба було аж чотирьох універсалів, щоб проголосити українську державу? Чому українці Києва говорять по-українськи вдома, та не на вулиці? Чому так багато з нас таврує за наші нещастя Петра Великого, Катерину, Сталіна, совєтів, комуністів — тільки не росіян?

Того роду становище багатьох українців неможливо вияснити виключно браком національної свідомости чи нездібністю до політичної єдности. Мабуть багато краще усвідомити, що довголітня культурна і політична залежність від росіян (та й інших) створила в українській провідній верстві національні прикмети, які не сприяють боротьбі за незалежність. Нас так давно били за нашу українськість, що й у вільних країнах Заходу ми поводимось у спосіб, відмінний від інших національних груп.

Найбільш болючим наслідком довголітньої неволі є, мабуть, наша боязливість, непевність себе і жалюгідна привичка надмірно респектувати чужих та поменшувати своїх. Наприклад, проблема оцінки ситуації в Україні є для нас критично важлива. Та ми не дуже то прислуховуємось до своїх людей. Ми чекаємо на те, щоб якийсь чужий професор нам про те щось сказав. Це приблизно так, якби англійці чекали на те, щоб українці сказали їм, як в дійсності представляються справи в Англії.

Формулюючи нашу визвольну політику, ми більш чим інші люди журимось тим, щоб наша політика не надто відбігала від політики країн нашого поселення. При тому ми не завважуємо, що українська визвольна політика і політика наших країн поселення відносно українців це часто дві цілком інші речі.

На нас теж роблять величезне враження становище славних російських дисидентів. Деякі з нас думають, що в їхній тіні ми щось скористаємо. Інші прийшли до практичного висновку, що якась Гельсінська група для оборони українських національних прав ніякого розголосу не знайде. Та коли вони разом з іншими національностями імперії створять організацію для оборони совєтських дисидентів, тоді це в якийсь спосіб буде для українців корисне.

Це все не залишається без наслідків на наше становище до найбільш основного питання нашого часу: іти чи не іти нам з росіянами у боротьбі за відновлення української держави?

Для усіх інших націй, які останніми часами здобули свою незалежність, того роду питання було б до найбільшої міри несерйозне. Адже ж ,,іти з росіянами'' і ,,здобувати незалежність від росіян'' це дві речі, які себе взаємно виключають. Коли ми ідемо з росіянами, тоді ми ідемо з ними як члени спільної держави, які хочуть ту державу не розчленувати, а тільки змінити її уряд. Ніяка посторонння людина того роду спілки інакше трактувати не буде.

Припустім, що концепцію спільної дії з росіянами прийняли всі українські провідники. Припустім теж, що назріває конфлікт між Росією і Китаєм та що китайці у цілком природний спосіб ставлять собі питання: чи на випадок конфлікту українці пішли б проти росіян, з росіянами проти китайців, чи може (зі страху і непевности)зайняли б невтральне становище? На це питання було б дуже легко відповісти, коли б надто багато українців дійшло до нелогічної конклюзії, що одних росіян можна вигнати з України при допомозі других.

Єдина ситуація, де спільна боротьба українців і росіян проти уряду мала б сенс, була б ситуація, де не було б ніякого сумніву, що після упадку уряду відновлення української держави було б запевнене. Та сьогодні ніяка людина зі здоровим глуздом не може того аргументу взяти серйозно до уваги тому, що ніяка сильніша російська група розчленування імперії не пропонує.

І тому будь-які спільні акції з росіянами є корисні для росіян і незвичайно шкідливі для українських визвольних змагань. Ті, що ідуть з росіянами проти теперішнього уряду імперії, правдивими самостійниками не є і не можуть бути. В найкращому випадку це є люди, які самостійности хотіли б та для яких самостійність не є аж така важлива, щоб вони були готові здобувати її за допомогою збройної боротьби. Та, на жаль, такої конечности виключити не можна. Ніяка нація в подібній до нашої ситуації не визволилась за рецептами тих людей. І тому теж навіть досить невинні українсько-російські організації нам користи не приносять.

Незалежність України буде залежати від того, чи український народ буде готовий — у пригожій ситуації — до боротьби не проти російського уряду тієї чи іншої краски, а проти російського окупанта. Нам треба розраховувати на те, що окупант залишається окупантом навіть тоді, коли в Москві засяде демократичний уряд. Адже ж останніми часами цілий ряд націй визволялись за допомогою збройної боротьби від таких демократичних урядів, як французький чи англійський.

Спільні акції з росіянами тільки впроваджують в блуд українську публічну опінію. Вони дають людям до зрозуміння, що нашим ворогом була, є і буде не ціла провідна верства Росії, а той чи інший уряд. І тому так приємно довідатись про жест дружини Ю. Шухевича. В дійсності, жест цей треба вважати політичним жестом великої ваги.

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО СЛАВНЕ МИНУЛЕ УКРАЇНИ

(U ZRÓDEŁ ROMANTYŻMU I NOWOŻYTNEJ MYŚLI SPOŁECZNEJ NA UKRAINIE. Stefan Kozak. Polska Akademia Nauk. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdansk, 1978. 146 сторін.)

(2)

Дослідники згідні в тому, що найбільшого розголосу принесли козакам їх морські походи. На швидких і зручних човнах — славних чайках, вони здійснювали відважні походи на міста й турецькі твердині на побережжі Чорного моря. Про відвагу і засяг тих вправ хай засвідчить кілька таких фактів: у 1606 р. козаки атакують Келію, Акерман і Варну. 1614 р. метою своїх нападів вибирають Трапезунд і Синопу, отож, міста далекі від козацьких садиб на південнім побережжі Чорного моря. Наступного року фльотилія козацьких чайок пливе до Константинополя. Козаки нищать і палять передмістя столиці могутньої імперії, яка була пострахом тогочасної Европи. В поворотній дорозі ставлять чоло наступаючій за ними турецькій фльотилії, перемагають і беруть у полон її вождя. 1617 р. нападають на кримське місто Кафу. В наступному році виправляються знов до Трапезунду.

В тому тексті подібне відношення до Запорізької Січі і всієї козаччини, яка була мілітарною заставою в боротьбі з наїзником. Крім цього, в козацькому епосі це відношення підлягало сильним мітологічним впливам. Українські думи й історичні пісні широко порушують тему війни в роках 1648-1654.

Козаччина згуртувала найбільш гнучкий і бунтуючий елемент, який рядив сам собою встановленим правом, а владу віддав у руки вибраного провідника. Коли під кінець ХУІ століття вони нараховували кілька чи кільканадцять тисяч людей, то вже на початку наступного сторіччя вони були поважною мілітарною силою, з якою мусіли рахуватися обидві взаємно конкуруючі з собою потуги: Польща і Москва. В очах українського народу, козаччина виросла до символу чинника, який боронив його національних, суспільних і релігійних прав. Запорозька Січ і козаччина ставили спротив ,,чужим системам і мові'', уосібнювали ідею українського народу (стор 79).

Автор цієї статті згадує, що 1805 р. створено Харківський університет, який став найважливішим осередком культури, науки й української думки та розсадником романтизму в Україні, а Глухів славився на цілу Україну й Росію своєю музичною школою, яку закладено 1738 р. та ім'я якої вславили визначні композитори Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Рачинський та інші. Автор промовчує, що за гетьманування Івана Мазепи найкраще розвивалося шкільництво, яке розбудував і яким піклувався гетьман Іван Мазепа. Там теж читаємо про початки масонського руху, про першу масонську льожу ,,Любов до правди'', яку в Полтаві заклав М. Новіков, керівник канцелярії князя Миколи Репніна. Належав до неї, м. ін., Іван Котляревський, автор популярної вже тоді української ,,Енеїди'' (яку члени льожі прийняли з ентузіязмом) (стор. 90).

Відомо, що вже на початку XIX століття, від перших років панування Олександра І, потім у періоді наполеонських воєн і після їх закінчення, вільномулярські льожі, конспіраційні кружки шляхетських революціонерів виростали, як гриби по дощі. Причинилося до того, м. ін., пізнання Західньої Европи учасниками тих же наполеонських воєн.

Українські думи й пісні, як також деякі літературні твори були тоді вислoвом українського духа, його моралі, патріотизму і світогляду. На протязі століття, головно в ХУІІІ і XIX, українська пісня була для ,,забутого Богом і людьми'' рідного краю єдиним знаряддям боротьби з асиміляцією. Вона була також джерелом духовного відродження українського народу.

По смерти Богдана Хмельницького (1657) боротьба козацької старшини

(Закінчення на ст. 4-ій)

Степан Куропась

ЗГАДУЮЧИ МИНУЛЕ І СВ. П. Д-РА В. ҐАЛАНА

У домівці Студентської Громади у сміховськім пивоварі в Празі завжди можна було довідатися багато новостей. Через Прагу проїздили різні українські політики, туристи, ансамблі, прибували з таборів інтернованих нові студенти. Громада зросла до 1800 осіб. В часах, про які пишу, очолював її тодішній студент прав Матвій Стахів. Громада складалася у більшості з бувших вояків української армії, з армій Денікіна і Врангеля, були теж деякі з армії ,,батька Махна''.

Щовечора в домівці були дижури, і все щось можна було довідатися. Їхав до Америки Осип Назарук, — мав доповідь про те, що помилкою було скидати гетьмана Скоропадського, хоч сам він допомагав це робити. Їхав він до Америки перероджувати Організацію Українських Січей в Організацію Гетьманців Державників, що йому пощастило зробити проти сильного спротиву голови Січей д-ра Гриневецького-Пшиґоні. Д-р Гриневецький поставив карту на Вячеслава Липинського і залишився гетьманцем без гетьмана. Їхав до Америки Ярослав Чиж редаґувати ,,Народну Волю'' — теж вступив до Праги. У студентській домівці бувший сотник Січових Стрільців (Київських) признався, що попав у конфлікт з полк. Євгеном Коновальцем. ,,Наші шляхи розійшлися'', — заявив він на студентському вічу.

Але вернімо до д-ра В. Ґалана. Пристійний доктор прав в уніформі сотника Української Галицької Армії, що все любив забирати слово на зборах Громади, заявив: ,,Їду до Америки!'' — а ми, присутні того пам'ятного вечора в домівці Громади, аж ахнули! Як це так, вже скінчив правничі студії, мусів бути дуже здібним і має щастя їхати на землю Вашінгтона, до країни доляра і добробуту, а ми ще дальше мусимо купувати ,,харчові квитки'' на обіди в ,,мензі'' американської допомогової організації. В часі, коли деяка частина бувших вояків і студентів, захоплених романтикою ,,зміновіховства'', їхала в Україну служити Україні, Ґалан ,,вибрав Америку''. Зміновіховців совєтська влада в Україні частинно розстріляла, частинно розігнала по таборах смерти Сибіру і Мордовії і не позволила їм служити Україні, а Ґалан виїхав до Америки і мав нагоду служити і служив Україні. Про його службу для народу і України звітували некрологи і клепсидри.

Ніколи не думав я, що й я поїду до Америки. Яким правом, на яку квоту і пашпорт? Був у польській армії, праці в Польщі не було, вернув знову нелегально до Чехо-Словаччини і на її пашпорт, без квоти як агроном (їх пускали без квоти), приїхав до ЗСА. На пашпорті була печатка ,,ніколів знєт'', себто, до ЗСА без права на поворот. В Америці зі ,,Свободи'' довідався, що д-р Ґалан живе у Філядельфії і організує Українську Стрілецьку Громаду. Я написав до нього і одержав відповідь, карточку з Атлантік Ситі: ,,Приїжджайте на схід, тут можна дістати працю і знайти жінку, якщо Ви ще самітний..'' У той час їхали за море теж сотник В. Коссар і чет. Топольницький, який перебуває у Вінніпегу. Топольницький мені написав, що праці немає (він зупинився у д-ра Ґалана) і їде до Канади організувати Кооперативи, бо це його фах — він скінчив експортівку в Празі. Закладайте Стрілецький Гурток в Чікаго, збирайте б. вояків Української Армії, допомагайте збирати фонди на Дім Інвалідів у Львові, на Товариство Охорони Воєнних Могил, — таку і подібну працю підсував мені бл. п. д-р Володимир Ґалан. І я слухав, бо тоді до наших старшин була велика пошана.

Я зібрав 22 членів Української Галицької Армії (інших не було) і основав Стрілецький Гурток ч. 6 та був його головою протягом 20 років, аж доки ОбВУА не перебрало влади, а Стрілецьку Громаду зліквідовано. Протягом 50 літ мого побуту в ЗСА я все зустрічався з д-ром Ґаланом на терені УНСоюзу, УККА, ЗУАДК, СКВУ. Він і я займали відповідальні пости в Головній Контрольній Комісії УН Союзу, УККА і в інших установах.

Приїхав до Америки по Віденському Конгресі ОУН полк. Є. Коновалець. Стрілецька Громада подбала, старанням д-ра Ґалана, що полк. Коновалець відзначував членів УГА ,,Пропам'ятними Воєнними Відзнаками''. У Чікаго мав я зустріти д-ра Ґалана перший раз з тієї нагоди. Не приїхав, бо був перешкоджений, і пол. Коновальцеві асистував при відзначуванні найстарший з нас 22-ох рангою, пор. д-р Омелян Тарнавський. З тієї 22-двійки осталось у живих ще нас двох УССусів, Гриць Сенів і підписаний.

Я все любив промови д-ра В. Ґалана, бо були короткі, але багаті змістом. Ми все мали взаємне порозуміння, однакові думки, взаємну до себе пошану. Радив мені не раз, як і покійний командир 5 бригади УГА, сот. Вол. Косар: ,,не берітъ противника штурмом, беріть його з флянки''.

З приводу його смерти, яка ,,не мина й царя'', складаю глибоке співчуття його дружині пані Славі, синові Артурові і шваґерці Лесі Кінаш.

ХРОНІКА РОЗШУКІВ ЗА ПРАЦЕЮ К. І. МАТВІЮКА

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Під такою назвою поширюється у самвидаві документ, що дає свідчення про репресії, яким піддають українських політв'язнів після їх звільнення з таборів. Одним із засобів знущань органів КГБ над українськими патріотами — це не давати їм змоги влаштуватися на працю. Прикладом цього є доля Кузьми Матвіюка, якого арештували в 1972 році під час масових репресій проти української інтелігенції та засудили на чотири роки таборів.

,,К. І. Матвіюк закінчив у 1965 році Українську сільсько-господарську академію — факультет інженерії — в галузі ,,Механізація процесів сільського господарства''. Надана кваліфікація — інженер-механік. У 1971 році він закінчив педагогічний факультет тої ж академії в галузі ,,викладач механізації сільського господарства'' з кваліфікацією ,,викладач спецдисциплін сільсько-господарських технікумів і шкіл''.

13 червня 1972 року його заарештували в Умані і засудили за ст. 64 КК УРСР (рівнозначна ст. 70 КК РСФСР) за розповсюдження самвидаву. Присуд — 4 роки позбавлення волі у виправно-трудових колоніях суворого режиму.

Прописки в Умані, де він жив до арешту, йому не дали.

2 жовтня 1976 року він приїхав до Олександрії Кіровоградської области.

4 жовтня звернувся до Олександріївського сільсько-господарського виробничого управління. Відповідь начальника управління: роботи дати не може.

6 жовтня 1976 року звернувся до директора Олександріївського радгоспу-технікуму. Відповідь: дати роботи не може ні в шкільній системі, ні на виробництві.

6 жовтня 1976 року звернувся до директора Фахової сільсько-господарської проф.-технічної школи ч. 1. Відповідь: школа терміново потребує викладача спецдисциплін і Матвіюка приймуть на цю посаду. Завтра він повинен принести трудову книжку і якнайскорше оформитися. Він буде читати курси: ,,Трактори'', ,,Креслярство'' і ,,Металознавство''.

7 жовтня 1976 року, коли з'ясувалася справа його судимости, в роботі йому відмовили. Директор відмовився дати відмову на письмі: ,,Я не можу вас прийняти, і не можу й відмовити''.

Того ж самого дня він зваернувся до Олександріївського відділу кадрів авторемонтного заводу. Відповідь начальника кадрів: можна оформити на посаду інженера по запасних частинах. Попередив: робота пов'язана з командировками. Для цього Матвіюкові потрібний дозвіл міліції. Начальник кримінального розшуку, майор Мясніков, записав адресу заводу і сказав: ,,Можете влаштовуватися''.

8 жовтня 1976 року Матвіюк прийшов оформитися на завод. Відповідь: ,,Ми передумали — на роботу вас не возьмемо''.

Того ж самого дня він звернувся до Олександріївського ремонтного заводу карбюраторних двигунів. Відповідь: роботи нема.

Звертається до Олександріївського конструкторсько-технологічного бюра. Відповідь: потрібні конструктори і його приймуть на посаду головного інженера, якщо у нього є прописка, але він її не має.

До 21 жовтня 1976 року займався оформленням прописки.

21 жовтня 1976 року оформлюється на роботу в Конструкторсько-технологічному бюрі. Та після того, як з'ясовано, що судимість Матвіюка політична, влаштування на посаду головного інженера відпадає. Але йому пропонують посаду конструктора І категорії на час відсутности конструктора Шульги, яка є в декретній відпустці (вагітність — перекл.). Документи відсилають до головного бюра в Києві. Йому, покищо, назначають дату виходу на роботу — 1 листопада 1976 року.

1 листопада 1976 року він прийшов на роботу, але тому, що документи з Києва ще не вернулися, начальник запропонував йому зголоситися на працю 9 листопада.

9 листопада 1976 року він починає працювати, призначують йому його робоче місце і дають завдання.

9-11 листопада 1976 року працює на посаді інженера-конструктора.

11 листопада 1976 року начальник бюра, при кінці робочого дня, повідомляє Матвіюка, що 11 листопада прийшов на працю начальник центрального Конструкторсько-технологічного бюра Кириченко, який не має бажання тримати його на роботі. Отже, він звільнений. А оскільки наказу про затвердження його на працю не було, за 3 дні йому не заплатять.

12-20 листопада 1976 року.— ходження в прокуратуру, юридичні консультації, писання скарг і заяв.

20 листопада - 12 грудня 1976 року Матвіюк хворий — запалення легенів — від 25 листопада до 12 грудня перебував у лікарні.

13 грудня 1976 року Матвіюк звертається до міськвиконкому до голови комісії нагляду (він теж секретар міськвиконкому) Гладкого В. А. Цей спрямовує його на авторемонтний завод, домовившись заздалегідь телефонічно про роботу. Директор обіцяє посаду інженера у Відділі технічного контролю.

14 грудня — Матвіюк іде на завод. Директор зайнятий.

15 грудня — знову на завод. Роботи немає. Ще раз до В. А. Гладкого. Гладкого немає.

16 грудня застає В. А. Гладкого. Той каже, що може влаштувати на роботу різноробом, але не за фахом.

17 грудня Матвіюк пише заяву голові міськвиконкому з проханням або влаштувати його на роботу за фахом, або виплачувати йому допомогу, як безробітному.

Звертається на Олександріївський елеватор. Обіцяють роботу або механіка у млині, або енерґетика, але після Нового року.

31 грудня 1976 року викликає Матвіюка заступник начальника міліції майор Харитоненко. Попередження за обминання ,,суспільної корисної праці'' (ст. 214 КК УРСР, рівнозначна ст. 209 КК РСФСР).

5 січня 1977 року Матвіюк пише допис до ,,Правди'', в якому просить турбуватися безробітними не тільки у Федеративній Республіці Німеччини і в Ню Йорку, але теж в Олександрії. (Багато пізніше прийшла відповідь: ,,Влаштувати на вчительську роботу не маємо можливости''. Він про це й не просив).

6 січня 1977 року надійшла відповідь від заступника голови виконкому В. В. Нікітіна — пропонує шукати за роботою в сільсько-господарських районах. У відповідь Матвіюк назвав його пораду плягіятом з Китайської Народної Республіки.

7 січня 1977 року Матвіюка викликає секретар виконкому Гладкий В. А. Секретаря не було — хворий — але він залишив записку, скерування на роботу до ТЕЦ-2 (теплова електроцентраля). В ТЕЦ-2 виявилося, що посада вже зайнята.

8 січня 1977 року прийшла відмовна відповідь про працю на елеваторі. Їм не підходить, що він інженер-механік сільсько-господарства (головний інженер елеватора — агроном).

10 січня 1977 року В. А. Гладкий обіцяє роботу. Отримав копію розпорядження начальника тресту ,,Ревтехмонтажналадка'', у якому сказано, що начальник ЦКТБ (Центральне Конструкторсько-Технологічне Бюро) об'єднання Укрсільгосптехніки т. Кириченко дав наказ влаштувати Матвіюка на роботу на протязі 10 днів.

11 січня 1977 року з наказу прийнятий на роботу конструктором 1 категорії тимчасово на місце Шульги, відсутньої у декретній відпустці в Олександріївському конструкторсько-технологічному відділі ЦКТБ Укрсільгосптехніки. Заплата: 118 рублів.

Янґ продовжуватиме говорити про „політв'язнів" у ЗСА

Париж. — Андрю Янґ, американський амбасадор до ОН, який минулого тижня заявив під час інтерв'ю, що не треба драматизувати справи політичних в'язнів у Совєтському Союзі, бо в Америці також є „сотні, а може і тисячі політичних в'язнів", у понеділок, 17-го липня, сказав кореспондентові газети „Інтернешинал Геральд Трибюн", що приймає догану, яку йому висловили президент Джіммі Картер і державний секретар Сайрус Венс, але підкреслив, що продовжуватиме говорити на ту тему.

Янґ признав, що може його заява про політичних в'язнів у ЗСА „була перебільшенням".

Фестиваль живого слова Рідношкільників Онтаріо. Успіхи окремих шкіл і учнів

Турбота за життя й культуру українського живого слова спонукали Комісію Шкільництва при Онтарійській Провінційній Раді КУК улаштувати Фестиваль живого слова. Фестиваль дав нагоду учням змагатися за найкраще виголошення поезії, поетичної прози та виявити свої акторські здібності в драматичних сценах.

До участи в ньому зголосилося 16 РШкіл: ім. Святого Івана Хрестителя у Брендфорді, Об'єднана РШ у Кіченер, Школа при церкві Святого Духа в Гамільтоні, при церкви Св. Володимира ім. В. Сарчука в Гамільтоні, РШкола УНО в Гамільтоні, Об'єднана РШкола в Ошаві, Об'єднана РШкола в Тандер Бей РШкола СУМ у Ст. Кетерінс та РШколи в Торонті: при церкві Св. Димитрія, ім. М. Грушевського, Свято- Миколаївська, ім. В. Мороза (УНО), ім. Юрія Липи, кооп. РШ ім. Ц. Паліїв, РШ ім. Т. Щевченка, РШ при церкві св. Йосафата.

Змагалися учні ІУ, У та УІ кляс — усіх учнів учасників фестивалю було 198. Фестиваль відбувся 17-го червня ц. р. в приміщенні Вест Парк школи в Торонті. Підготовила його Комісія під проводом І. Боднарчука. У склад жюрі входили: Аріядна Стебельська — голова, Валентина Копиленко, Дарія Молодід, Дмитро Романик і Тоня Горохович — члени. Провід програми Фестивалю був у руках Думи-Арнодон.

Жюрі визначувало місця у кожній віковій групі (клясі), за індивідуальний виступ, за виступ двох декляматорів, у більшій групі та окремо за виступи у драматични сценках.

Групові декламації: І-ше місце здобули учні РШ Церкви Св. Димитрія за декламацію „Великі Роковини" І. Франка. Деклямація була на тлі висвітлюваних картин з історії та географії України та в супроводі музики.

ІІ-ге місце у 5 і 6 кл. здобули учні РШ В. Мороза (УНО) за деклямацію поезії „Кобзарю, кобзарю" Олеся Бердника.

ІІІ-тє місце у 5 кл. здобули учні 5-ої кл. РШ ім. Св. о. Миколая в Торонті за вірш Григорія Столярчука „Я так жив..."

Деклямації парами: І-ше місце здобули учні 5-ої кл. РШ ім. Т. Шевченка в Торонті — Віктор Юхименко й Борис Харченко.

ІІ-ге місце — учениці РШ 4 кл. при церкві Св. Духа в Гамільтоні Ганя Ґелжинська й Марійка Грицяк за поезію „Я не бачив України" Петра Кізка.

ІІІ-тє місце здобули учениці 5 кл. РШ УНО в Гамільтоні Уляна Литвин і Оля Тамків за вірш „Рідний край" Мирослава Петрова.

Індивідуальні деклямації:

а). Проза — І-ше місце здобула Оксана Сушко учениця 4 кл. РШ ім. В. Сарчука в Гамільтоні за виголошення тексту М. Кульчинського (політичного в'язня) „Пісня моя українська".

ІІ-ге місце — Андрій Медицький — учень 5 кл. РШ ім. Цьопи Паліїв в Торонті за казку „Таємниця старого дуба" М. Дейко.

б). Поезія: І-ше місце у 4 кл. здобула учениця РШ ім. Ю. Липи в Торонті — Мирося Юрша за вірш Г. Столярчука „Я так люблю..."

ІІ-ге місце здобула учениця РШ УНО в Гамільтоні (4 кл.) Соня Рудик за вірш „Юнацька пісня" О. Олеся.

ІІІ-тє місце здобула учениця РШ при церкві Св. Духа в Гамільтоні Олена Литвин за вірш П. Кізка „Я не бачив України".

І-ше місце у 5 кл. здобув учень РШ при церкви Св. Димитрія в Торонті — Борис Хабурський за вірш Г. Столярчука „Я так люблю..."

ІІ-ге місце здобула Гануся Левицька учениця з РШ при церкві Св. Йосафата в Торонті за вірш „Свято Матері".

ІІІ-тє місце здобула учениця РШ в Тандер Бей Леся Козира за поему Т. Шевченка „До Основ'яненка".

І-ше місце у 6 кл. здобули Ярослав Чаборик з РШ Св. о. Миколая в Торонті за вірш „Благословенная в женах..." Т. Тараса Шевченка, а також учениця РШ ім. Ю. Липи Леся Горлач за вірш „Давня весна" Л. Українки.

ІІ-ге місце здобули Леся Григоренко — уч. РШ ім. В. Сарчука в Гамільтоні за вірш „Живи, Україно!" О. Олеся і Богдан Стасів — учень РШ ім. В. Мороза в Торонті за поезію „Наша Батьківщина" Л. Полтави.

ІІІ-тє місце здобула уч. РШ при церкві Св. Димитрія в Торонті Дарія Баран за вірш Л. Українки „Слово, чому ти не твердая криця..."

У драматичних сценах брали участь учні 3, 4, 5, і 6 кляс.

І-ше місце здобули учні РШ ім. М. Грушевського в Торонті за сценку „Зустріч з Лесею" І. Боднарчука.

ІІ-ге місце здобули учні 4 кл. РШ ім. В. Мороза за драматизований вірш-жарт Е. Козака „Відкладайло".

ІІІ-тє місце здобули учні 6 кл. РШ в Кіченер за сценку „Тарас Шевченко" Марії Дейко.

На Фестиваль загостили й привітали зібраних теплими словами голова Провінційної Ради КУК на Онтаріо д-р Петро Глібович та голова Комісії шкільництва при цій Раді — д-р Євген Рослицький. Д-р Є. Рослицький, хоч мешкає поза Торонто (Лондон), присвячує свій вільний час рідношкільній справі. Вітаючи учнів і всіх присутніх, звернув увагу на важливість праці батьків, учителів та учнів над культурою мови, заохочував усіх до участи в подібних фестивалях у майбутньому.

Виголошуючи поетичне слово, діти й молодь збагачуються не тільки мовою, але й тими ідеями та почуттями, що їх вклали у свою творчість автори. Багато поетів і письменників у нащій літературі писали й пишуть на тему мови. Т. Шевченко уважає мову голосом, що йде від Бога між люди, під впливом її на чужині поетове серце оживало, він забував про будні й міг розмовляти з Богом, міг творити. Мова для І. Франка „чудотворна фея" для Лесі Українки зброєю в боротьбі за красу, правду і добро. Для С. Черкасенка вона була цілющим напоєм, що дає людям силу стояти на сторожі прагнень і святинь нашого народу. Для сучасного поета Григорія Столярчука мова— скарбниця народного розуму.

У висліді фестивалю батьки, громадяни й жюрі ствердили, що серед учнів чимало було таких, які зуміли передати красу поетичного слова, що у більшості й вимова й наголошування, логічна інтерпретація тексту були правильні. Радісно було спостерігати як під час виступів багато учнів виголошуючи поезії, розкривали багатство своїх власних душ.

Прикро вражало те, що чимало зголощених учасників не прибули на фестиваль, що мало було громадян, тих, що безпосередньо не були зв'язані зі школами чи дітьми, не було й загалу учителів та старших учнів чи членів молодечих організацій. Правда, не було змоги якслід підготовити Фестивалю малій групі зацікавлених, що творили Комісію. Надіємося, що в майбутньому підготова й успіхи будуть кращі.

Т. Горохович

Ганна Колесник у Маямі

У неділю, 2-го липня, ц. р. українська громада в Маямі і околиці мала нагоду почути концерт співачки Ганни Колесник, солістки київської опери. Хоча в Маямі немає відповідного сезону на того роду імпрези, заля Українсько-Американського Клюбу в Маями була виповнена добірною публікою. Ганна Колесник вповні виправдала всі сподівання слухачів. На фортепіяні супроводив її пан Богдан Сперкач. По концерті пані Колесник відбулася скромна вечеря, що її урядили пані із Союзу Українок Америки маямського Відділу.

Замість репортажу чи рецензії подаємо зміст короткого слова-привіту що на цій вечері виголосила пані Вероніка Цегельська, в якому вона дуже влучно схарактеризувала Ганну Колесник не тільки як співачку, але також як і громадянку. Таку громадянку, що як артистка знає чому хоче і як хоче своїм артизмом служити своєму народові.

Пані Вероніка, що сама є співачкою, сказала:

„У нас відбулася сьогодні небуденна артистична імпреза. Я, як голова Відділу Союзу Українок Америки в Маямі та як господиня нинішнього скромного прийняття, складаю Вам, пані Ганно, привіт від нашого жіноцтва.

Нам тяжко знайти відповідні слова, щоби висказати Вам нашу вдячність за це, що Ви зволили загостити до Маямі і дати нам змогу насолодитися високо-мистецьким виступом

Читали ми багато в часописах про концертові виступи Ганни Колесник, але Маямі далеко віддалене від інших центрів українського поселення в Америці. Ми не мали великої надії, щоби Вас почути.

Не хочеться вірити, що нині вітаємо Вас в Українсько — Американському Клюбі і в цьому центрі всього збірного і культурного життя нашої громади у полудневій Фльориді.

Ганна Колесник є ученицею славної співачки Зої Гайдай і сама рівнож була солісткою київської опери. Крім цього робила роз'їзди на наших рідних землях, а від 1972 року, передіставшися на Захід, концертувала з успіхом в Европі, Канаді, Америці і Австралії.

У розмові з пані Ганною Колесник я вичула її безмежну любов і тугу за всім тим, що зв'язане із Україною. Її очі наповнювалися сльозами як вона казала, що „тяжко жити на еміграції".

І в нас є туга за рідним краєм — нас, що вийшли на еміграцію не так давно, та й тужать і ті що прийшли перед нами. Ми Вас добре розуміємо.

Свою безмежну любов і тугу за рідною землею Ганна Колесник втілила у свій спів, у нашу пісню. Може тому її інтерпретація і артистичне виконання так композицій, як і народних пісень такі переконуючі,безпосередні і щирі бо вони випливають із глибини її душі.

Співаючи партії оперних композиторів світової слави, вона як солістка опер, безперечно має великий репертуар, але нерадо ним послуговується. У своїх виступах співачка тепер перейшла на виключно українську програму, бо за її словами „ціль не є в „показанню себе і чужих композиторів,а у співанню того,що задовольняє українські душевні потреби", та тим самим віддає шану українським композиторам, які нічим не гірші за чужих.

Виконуючи того роду репертуар наша мисткиня знаходить своє задоволення. Тому вона є між нами і з нами, і на еміграції українській публіці співає українські пісні. Це її ціль! Ще раз підкреслюю, що ми є безмірно раді, що мали нагоду насолоджуватися співом високомистецької кляси.

Ваша пісня, пані Ганно, це євшан зілля.

Вона лучить нас із батьківщиною Україною і додає нам охоти і сил до дальшої праці для добра нашого народу, до боротьби за наші права і свободу та вливає надію на краще будуче.

Цілу імпрезу від імені громадського комітету провадив голова Українсько-Американського Клюбу Микола Ракуш.

В часі вечері виголошено ряд привітів п-ву Колесникам, а пані Ірина Ракуш виголосила вірш Богдана Лепкого „До народної пісні", як присвяту для пані Ганни Колесник.

Із цієї нагоди, що на цій вечері був приявний професор д-р Роман Процик із Гарвардського центру українських студій його запрошено до слова. Він поінформував присутніх про справи, які відносяться до катедр українознавчих при Гарвардському університеті.

Заключне слово з подякою мав пан Володимир Колесник, в якому він звернув увагу на одну важливу справу, а саме, що вони не втікли з України, як сказав один промовець, але покинули Совєтський Союз на знак протесту. Проти чого вони протестували, це приявні знають самі.

Н. Н.

В ЛІТНІХ КУРСАХ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

вимагав, з огляду на велику різницю у її знанні, поділу на 6 різних ступенів вишколу, відповідно до знання студентів. Викладачем історії є д-р З. Когут, української мови для початкуючих проф. А. Гумецька, для заавансованих проф. Б. Струмінський. Їм допомагають асистенти-докторанти, а це: Ольга Андрієвська, Люба Дика, Олег Ільницький, Роман Коропецький і Наталія Пилипюк. Літературу викладає проф. О. Ронін із Єрусалимського університету.

Опікунами Курсів україністики, які держать в руках цілу адміністрацію і програму не лише викладів, але також додаткових зайнять, призначених для студентів, є пані Уляна Пасічник і Богдан Тарнавський.

Студенти, від першого дня курсів, що почалися, 26-го червня, мають щоденно різнорідні вечірні доповіді, фільми, дискусії, як також товариські зустрічі й вечірки. Між іншим, відбувся вже показ трьох фільмів з коментарями, семінар для обговорення вибору звання, доповідь голови СУЖА ред. Ольги Кузьмович на тему історії української преси, проф. Асі Гумецької на тему ґумору і сатири в модерній українській літературі, семінар на тему політики й суспільства в сучасній Україні з доповідями проф. Р. Шпорлюка і проф. В. Ісаєва. Вкінці відомий професор і декан Е. Кінен говоритиме про неросійські народи в СССР.

Курси закінчаться, як пляновано, іспитами 24-го липня. Згідно із вимогою Літньої Школи у Гарварді, кожний із студентів мусить скласти іспит із одної дисципліни, на яку зголосився. Богато однак добровільно слухає також інші предмети, щоби якнайбільше скористати.

Літня Школа Українстики в Гарварді підготовлена і переведена таким збірним зусиллям та із таким вкладом гроша — вимагає уваги і признання цілої нашої спільноти. Це ж бо велика потенційна можливість вишколювати, а перед усім зацікавлювати нашу молодь україністикою на рівені університету, а не лише суботньої школи.

Андрій Добрянський...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

бою. В неділю, 16-го липня, в бібліотеці головного будинку оселі відбулась мистецька виставка дереворитів Андрія Мадая з Філядельфії.

Наголошуючи різноманітність, Союзівка вітатиме своїх гостей в наступних тижнях мистецькими та іншими програмами.

В п'ятницю, 21-го липня, в год. 8:30 увечері, учні двотижневих курсів народних танків поставлять програму на сцені „Веселки" напередодні закінчення курсів. Інструктором курсів є відомий хореограф Петро Марунчак з Монтреалю. В суботу, 22-го липня, розпічнеться двотижневий табір для дівчат у віці від 7 — 11 років. Того дня увечері з програмою української музики виступить ансамбль „Кобзарі" з Омаги, Неб., під керівництвом Юліяна Клячинського. До танців цього вечора приграватиме оркестра „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля. В неділю гості матимуть нагоду оглянути і набути олії мисткині Ірени Гомотюк-Зєлик, а увечері заслухати доповіді І. Коровицького на тему: „Нове в сучасній нашій літературі".

В суботу, 29-го липня, культурно-розвагова програма стоятиме під знаком українського народного танку. Цього вечора виступить ансамбль „Верховинці" з Ню Йорку під керівництвом Олега Ґензи До танців під час забави приграватиме оркестра „Веселі часи" з Чікаґо під керівництвом Івана Стеціва. В неділю 30-го липня, молодий мистець Маркіян Процик з Риму матиме виставку ікон, а увечері того дня відбудеться літературний попис молодих мистців.

В суботу, 5-го серпня, в мистецькій програмі виступить мецco-сопрано Іванка Мигаль з Канади. Фортепіяновий акомпаньямент — проф. Ігор Соневицький. До танців під час забави приграватиме оркестра Союзівки під керівництвом Алека Худолія з вокалісткою Оксаною Тромсою. В неділю, 6-го серпня, на Союзівку загостить мистець Яків Гніздовський із серією нових дереворитів. Увечері відбудеться програма присвячена Я. Гніздовському.

Кожної п'ятниці під час літнього сезону Союзівка влаштовує забави при звуках своєї власної оркестри під керівництвом А. Худолія з вокалісткою О. Борбич-Кордубою.

Американці за Визволення Поневолених Націй (АВПН)
і Спілка Визволення України (СВУ)
закликають всіх Українців Ню Йорку, Ню Джерзі та околиць масово прибути на

МАНІФЕСТАЦІЮ

для відзначення

ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ
біля Статуї Свободи

в неділю, 23-го липня 1978 р., початок о год. 1:30 по пол.

з відповідною програмою:

читання проклямації Президента ЗСА, губернаторів Ню Йорку і Ню Джерзі та посадника міста; короткі виступи політичних і громадських американських діячів і лідерів етнічних груп; покладення вінка жертвам за визволення поневолених націй; мистецька частина.

Це є продовження відзначення, започатковане Об'єднаним Комітетом Українсько-Американських Організацій (Філія УККА) в Ню Йорку.

Саме тепер у грізний час для Української Нації, обов'язок всіх українців в цей день відмовитись від особистих вигод та взяти участь в Маніфестації, задемонструвати своєю поставою в допомозі сотням тисяч в'язнів по тюрмах і концтаборах СССР; Рішуче запротестувати проти русифікації і вивозу мільйонів українців за межі України.

Всі Українці, масово прибутьте на острів, до Статуї Свободи, де буде тисячі туристів зі всього світу!

Доїзд підземкою до S. Ferry, черга 5.

З БОГОМ ЗА УКРАЇНУ!

Президія АВПН і ГУ СВУ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Орисі з Шипайлів Бованко

що відійшла у Вічність 21 квітня ц. р. у Трентоні, США,
склали на фонд Енциклопидії Українознавства НТШ:

Ольга ШИПАЙЛО, Торонто $10.00
Олександра і Омелян ТАРНАВСЬКІ, Торонто 20.00

ПАТРОНАТ Европейського НТШ, Сарсель, Франція в Торонті, Канада

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність,
в неділю, дня 14-го травня 1978 р. у Фініксі, Арізона,
мій Незабутній МУЖ

СВ. П.

ПАВЛО ПОЛІЩУК

нар. 20-го травня 1902 р. у селі Носівці,
Тернопільського повіту.

Цією дорогою хочу зложити свою сердечну подяку всім нашим Приятелям, Друзям і Знайомим, що в цей так безмежно болючий час, поспішили мені із поміччю і розрадою особисто або телефонічно.

В першу чергу складаю подяку о. Мирославові Колодієві, парохові УКЦеркви у Фініксі, за відправлення Панахиди, панам інж. Миколі Чопівському, голові місцевого Відділу Українських Вояків, Ярославові Росолі, гол. місцевого Відд. ООЧСУ і гол. місцевого Осередку СУМА Ю. Голоскевичеві за виголошення прощального слова і слів розради у мойому тяжкому горю.

Складаю подяку отцеві із УКЦеркви св. Юра у Ню Йорку за відправлення Панахиди і похоронних відправ.

Представникові 2-го Відділу ООЧСУ у Ню Йорку п. Кузикові за прощальне слово.

Зокрема щира подяка за матеріяльну допомогу: моїй сестрі Баштевич, п. Мих. Митко із Канади, Родині Вадуцьким, п. Гармашеві, п. Ярославові Лєгута.

За квіти — Родині Вадуцьким, Підгаєцьким, Береза.

За Служби Божі — п. Андрієві Поліщук, Стефанії Ясній, Клементині Житинській, Іванові Різник, Антонові Житинський, Михайлові Ступка, Підгаєцький і пані Баштевич.

Щире спасибі Родині Стефанії і Петрові Савчий за безкоштовне приготування тризни по похороні.

Відділові 45-му ООЧСУ у Фініксі за Панахиду у сороковий день смерти мойого Мужа і приготування тризни по Панахиді.

Всім Тим, які замість квітів зложили свої датки на АБН.

Я прошу Всевишнього, щоб винагородив Вас усіх за це, що Ви зробили для мойого покійного Мужа і для мене.

Дружина **РОЗАЛІЯ ПОЛІЩУК**

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

бл. п.

МИКОЛИ ДЕНИСЮКА

будуть відправлені

27-го липня 1978 року
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Володимира й Ольги в Чікаґо, о год. 7:45 ранку;
в церкві св. о. Миколая в Тор[illegible]ті, Канада, о год. 8-ій ранку.

Про молитви за душу Покійного просить —
дружина — **ЛЮБОМИРА**

СМУТКОМ ПРИБИТІЙ РОДИНІ
І СПІВПРАЦІВНИКАМ

бл. п.

Д-ра ВОЛОДИМИРА ҐАЛАНА

довголітнього Голови Світової Ради Суспільної Служби при СКВУ і Президента ЗУАДКомітету —
ВИСЛОВЛЮЄМО НАШІ ЩИРІ СПІВЧУТТЯ.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Централя Суспільної Служби
Українців Канади
Торонто, Онт.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮАРКУ, ІРВІНҐТОНУ Й ОКОЛИЦІ

ділиться сумною вісткою зі своїми Членами
та Українською Громадою,
що в суботу, 15-го липня 1978 року, по короткій недузі, відійшов у Вічність член Управи Відділу

бл. п.

БОГДАН ДАЦКІВСЬКИЙ

нар. 8-го червня 1918 р. в Нюарку, Н. Дж.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 21-го липня 1978 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН з цього ж похоронного заведення в суботу, 22-го липня 1978 р., о год. 9-ій ранку до церкви св. Ів. Хрестителя, а опісля на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Смутком прибитій дружині Сільвії і Синам та Родині Покійного, висловлюємо наші щирі співчуття.

•

Згідно з волею Покійного, замість квітів, просимо складати пожертви на будову Української Католицької Церкви в Люрді, Франція.

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

МИКОЛИ ЧЕРНИКА

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
і ПАНАХИДА

дня 22 липня 1978 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й,

на яку запрошує Родину і Приятелів

ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

Збори Комісії Фонду „Церква в Потребі”

(В.П.) — У четвер, 29-го червня ц.р., у вечірніх годинах відбулися останні Загальні Збори Комісії Фонду Верховного Архиєпископа „Церква в Потребі” в залі української парафіяльної школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж. У зборах взяли участь представники українських організацій — членів основників Комісії, запрошені представники Комісії Патріяршого Фонду та загальне громадянство.

Збори відкрив голова Комісії д-р С. Ворох, починаючи їх молитвою, що її провів місцевий парох о. Павло Кучмяк. До запропонованого порядку нарад, на внесення зі залі, додано точку про „вирішення дальшої долі Комісії”.

Зборами проводив мґр Я. Рак. Першим звітував д-р Ворох. Він оправдував опізнене скликання зборів Комісії браком здоров'я, смертю членів Управи Комісії та своїм перевантаженням в громадській праці. Звітуючи, він говорив про мотиви постання цеї Комісії та про успіхи її праці, яка від 30-го листопада 1971 р. до липня 1977 р. придбала 29,345.65 дол. висланих до Їх Блаженства Патріярха Йосифа.

За Контрольну комісію звітував проф. Б. Стефанович, колишній інспектор Ревізійного Союзу у Львові. Писемним зіставленням фінансової контролі збірок Комісії на Фонд „Церква в Потребі” він доказав коретність звітів д-ра Вороха і рекордової секретарки п-і Евфрозини Мартинець. Тому дискусія про фінанси тривала дуже коротко.

Натомість ширша дискусія розвинулася над „дальшою долею Комісії”. Першим словом забрав ред. Василь Пасічняк, організаційний референт розбудови Патріяршого Фонду. Він вказував на причини постання та завдання фонду „Церква в Потребі” водночас, подаючи тло і конечність основування Влаженніжшим Патріярхом Йосифом Товариства св. Софія та Патріяршого Фонду, ради збереження церковного майна в українських руках. Опісля говорив мґр Сенежак про потребу об'єднання всіх збірок під зарядом Товариства св. Софія, в Патріяршому Фонді.

Д-р Ворох переконуюче вказував на потребу підпорядкування збіркової акції Т-ву св. Софія, головою якого є Патріярх. Патріярх розпорядив всі збірки на Патріярший Фонд в ЗСА висилати до Товариства св. Софія у Філядельфії. Тому д-р Ворох вніс формальний внесок на розв'язання Комісії Фонду Верховного Архиєпископа „Церква в Потребі”, бо і сама назва Фонду Верховного Архиєпископа це анахронізм, бо Голова нашої Церкви є Патріярхом. Він закликав, щоб всі активні люди з Комісії включилися в діяльність Комісії Патріяршого Фонду, та суґерував скликати в осені ширші збори мирян для обговорення метод збіркової акції Патріяршого Фонду та підбору його активу.

Евфрозина Мартинець завважила, що розв'язувати якунебудь організацію, з якою ми зжилися, приходиться важко, але ми повинні її розв'язати, бо до цього нас зобов'язує розпорядок Його Блаженства.

Михайло Добош, подібно як і д-р Ворох, вказував на потребу розв'язати Комісію Фонду „Церква в Потребі” і включитися в акцію Комісії Патріяршого Фонду. Він підтримав формальний внесок д-ра Вороха, щоб розв'язати Комісію Фонду „Церква в Потребі”.

Предсідник мгр Ярослав Рак піддав цей внесок під формальне голосування. Внесок перейшов, три учасники Зборів стрималися від голосування. Мгр Ярослав Рак, у своєму кінцевому слові, визнав потрібною систему назначування, а не вибирання людей на пости до Т-ва св. Софія і до Патріяршого Фонду, але при тому вказував на випробувану практику руководитися при назначуванню людей опінією загалу, тобто, хай збори мирян подають кандидатів, а Управа Т-ва св. Софія щойно тоді тим людям довіряє відповідні пости.

Пані Саламаха у своєму виступі запросила присутнього о. пароха Кучмяка до співпраці і моральної підтримки всіх добродійних збірок.

Збори пройшли у діловій атмосфері і учасники розійшлися домів з переконанням, що їхня діяльність далі потрібна для тих самих цілей, хоч і під іншою назвою — Комісії Патріяршого Фонду.

Успіхи нашої молоді

ОСЯГИ Д-РА ЮРІЯ БАРАНА

Знов одна гарна і надійна сила входить в наукове життя. А це д-р Юрій Баран. Це не тільки велика радість для батьків, які його виховали, але не менша радість для української громади в Детройті й в цілій українській спільноті. Це доказ, що українське молоде покоління працює над собою і займає наукові пости по університетах.

Д-р Юрій Баран

Життєпис д-ра Юрія Романа Барана досить багатий, як на його ще дуже молодий вік. Він є сином Оксани і мґра Володимира Барана. Покінчив металюргійні студії в Мічіґенському університеті в Ен Арборі із ступнем маґістра ще в 1973-му році. На цьому ж самому університеті в році 1976-му отримав докторат. Темою його дисертації була „Флюоресенс оф селектід рир ерц айонс ін е потасіюм фелдепар ґлес”. Після докторату Німецьке Наукове Товариство ім. А. Гумбольта запропонувало йому стипендію на один рік дослідів на університеті в Берліні. Молодий доктор Юрій дав декілька доповідей на міжнародних наукових з'їздах в Копенгаґені та Гамбурзі, що дуже уможливило йому нав'язати ширші наукові зв'язки з чужинецькими вченими. Нав'язуючи до цих міжнародних зустрічей, декан дентистичного факультету університету в Тегерані, запропонував йому зорганізувати там відділ „Біологічних матеріялів”. Як гостюючий професор дав на згаданому вгорі університеті низку викладів. Зогляду на далеку віддаль від родини та незвичні відносини в даній країні доктор Юрій не прийняв запропонованої йому позиції.

На підставі першої статті опублікованої в лютому 1977-му році в журналі Електро-Хемічного Товариства його зарекомендовано на одержання нагороди для молодих учених. Три дальші публікації, оголошені в американських та німецьких наукових журналах свідчать про його невпинну фахову працю дослідника на свому полі.

По повороті з Берліна в березні цього року виголосив доповідь на З'їзді Міжнародної Асоціяції Дентистичних Науковців у Вашінґтоні, Д.К., як також доповідав в Нешенел Бюро оф Стендертс. Оцінюючи незвичайно високо його працю, Фундація А. Гумбольта поновно запропонувала йому стипендію для дальших студій-дослідів на німецьких університетах.

З початком нового шкільного року д-р Юрій буде продовжувати свою наукову працю в університеті Темпл у Філядельфії, Па.

В нас, в Детройті д-р Юрій закінчив Вищу Школу Непорочного Зачаття, він був в Нешенел Меріт Сколершіп, що звичайно свідчить про його вартість і здібність від наймолодших років. Був діяльний в організації молоді „Пласт”. Услужний, приємний і радісний, так як і батьки активні в громадсько-суспільній праці, так і він є.

Перед кількома роками оженився із Мартою Дзюбановською, донькою Ольги і д-ра Богдана Дзюбановських, які проживають у Віндсорі, Канада.

Михайло Бажанський

ПОЛЯКИ ПРО СЛАВНЕ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

за гетьманську булаву довела край — що опісля підкреслюють історики козаччини — до „великої руїни”. Величко приходить до висновку, що все це не тільки ослабило край, аде довело до великої руїни, що мало також далекойдучі історичні наслідки. По відступі Мазепи і випадках 1709 р. цар Петро І хопився за найвищий ідеал народу — „зруйнував Запорозьку Січ”. Всупереч давнім правам і Вольностям, якими леґітимувалося запорозьке військо й український нарід, замість гетьмана, цар створив Колеґію і різні уряди, яких ніколи раніше не було, нищив добро усіх українців, як шляхетсько-козацького стану, так усього суспільства. Е. А. Маймін у своїй найновішій монографії „О русском романтизме”, Москва 1975, підкреслює, що Мазепа у своїй боротьбі з Петром „виступив під гаслом свободи й незалежности України” (стор. 98). З перспективи історичного досвіду народу, який на протязі ХУІІІ і ХІХ віку порушував серця і сумління чільних українців, започаткована Петром І ліквідація державної форми „козацької республіки” і доведена до кінця Катериною ІІ, яка зруйнувала рештки козацької гетьманської автономії (1764) та Запорізьку Січ (1775) і введення інституції підданства (1783) уважалося „за найбільш драматичне для долі України”. Так формулює ті справи козацька історіографія другої половини ХУІІІ ст., яка дає безпосередню репліку на тутешні події, передусім „Історія Русів”, автор якої покликується на різні апокрифічні джерела і тексти, устами Богуна, Брюховецького, Мазепи, Карла ХІІ і Полуботка і піддіймає боротьбу з царським самодержавцем, називаючи Петра І і Карла ХІІ найстрашнішими деспотами, яких колинебудь породила Азія і Африка.

Ст. Козак критично ставиться до невідомого автора „Історії Русів” за те, що він, як і автор „Повісті временних літ”, цілу традицію Київської Руси і її історичних постатей приписує виключно українцям. Він уважає „Історію Русів” літературним, а не історичним твором, а добу Київської Руси приписує трьом народам: українцям, росіянам і білорусинам, тобто іде, чи мусить іти за московською історіографією.

Стефан Козак, обговорюючи усі етапи історичних подій в Україні, приходить до кінцевих висновків, цитуючи вперше ряд давніших польських науковців, які у своїх виданнях про минуле й сучасне України висловлювали свої думки, а саме: Мєчислав Карась і Антоні Подраза в редакційному вступному слові до тому „Україна, сучасність і минуле” (Краків 1970) пишуть, що „Хіба не треба нікого особисто переконувати в тому, яка користь з доставленої достовірної інформації про нарід, історична доля якого сильно сплітається на протязі віків з долею нашого народу”.

Збігнєв Вуйцік у вступному слові до польського видання Описів України Ерика Лясоти і Вільгельма Бопляна (Варшава 1972) зазначує: „Коли б ми шукали країни, історія і доля якої найсильніше й найбільш тривало спліталася з історією і долею нашого народу й держави, ми були б напевно дуже близькі правди, якщо не найближче, якщо б ми вказали на Україну. Справа водночас тривожна і сумна, що про нашого південносхідного сусіда знаємо назагал небагато, багато менше, ніж ми повинні знати. Відноситься це особливо до його історичної минувшини.

Натомість у монографії „Український народний рух у Галичині в роках 1830-1848 (Краків 1973) Ян Козік підкреслює, що „ґрунтовна перевірка тенденції, яка нуртувала в тодішньому українському суспільстві, може причинитися до кращого зрозуміння відносин польсько-українських, які неодноразово з вини обох сторін, не розвивалися так, як ми, обидві сторони, собі взаємно бажали. В тих то часах, про які мова в тій праці, ми повинні шукати причин пізніших подій, відгуки яких посьогодні коріняться у свідомості нашого суспільства.

Нав'язуючи до повищих голосів сучасних польських науковців, а зокрема до останнього, Стефан Козак від себе додає, що ми повинні шукати причин тих подій не в тих часах, про які мова в праці краківського історика, бож в тій добі вони тільки дальше розвивалися і виекспонувалися. Натомість ми повинні їх шукати, як можна було сподіватися, в тих часах, про які мова в цій праці (тобто, Стефана Козака), в ній бо вказано на джерела й відклики тих подій і явищ.

Нічого тут дивного, що минуле досьогодні триває в пам'яті тих суспільств, — закінчує свої міркування і свої висновки Стефан Козак.